

Аналітичний огляд роботи митниці

№6
березень 2025

Ключові новини

19 квітня 2025 р. набрав чинності Закон України 3926–IX від 22.08.2024 «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо імплементації деяких положень Митного кодексу Європейського Союзу».

Закон був прийнятий у рамках адаптації до митного законодавства ЄС, зокрема, запровадження інституту митного представництва та авторизацій на провадження деяких видів господарської діяльності та використання окремих митних режимів.

На кінець березня підзаконні акти до цього закону все ще не були затверджені. 31 березня Міністерство фінансів презентувало бізнесу деякі проєкти нормативних актів для реалізації цього закону.

15 квітня, Уряд прийняв постанову «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2022 р. № 1092», затвердивши презентовані акти. Такий короткий термін для підготовки до роботи в умовах нового законодавства може стати викликом для багатьох українських компаній.

Представлені Міністерством фінансів проєкти нормативні акти серед іншого включають:

- зміни процедурних норм для отримання статусу АЕО та спеціальних спрощень (зокрема, уточнено критерії фінансового стану);
- запровадження авторизацій для митної брокерської діяльності, митних складів та складів тимчасового зберігання, застосування митних режимів переробки та тимчасового ввезення тощо.

Відкрито Новий пункт пропуску «Велика Паладь — Нодьгодош» на україно-угорському кордоні.

Він посприє розвантаженню пасажирського трафіку на інших пунктах пропуску. В останнє новий автомобільний пункт пропуску на українсько-угорському кордоні відкривався кілька десятиків років тому.

Внесено зміни до порядку пропуску та поводження з гуманітарною допомогою в умовах воєнного стану (постанова КМУ від 21.03.2025 № 321).

Зокрема, документ врегульовує:

- порядок перерозподілу гуманітарної допомоги між різними отримувачами після ввезення;
- порядок повернення гуманітарної допомоги донору (якщо її не можна використати за призначенням);
- можливість виправлення деяких помилок у деклараціях про гуманітарну допомогу.

Євроінтеграція

Ключові новини з євроінтеграції у митній сфері:

- 1** За оцінками Уряду, митна сфера відзначилася суттєвим прогресом у виконанні вимог Угоди про асоціацію з ЄС. За даними Урядового Звіту про виконання Угоди про асоціацію за 2024 України виконала 91 % зобов'язань у митному секторі.
- 2** 10–11 квітня Україна та ЄС провели двосторонні зустрічі в межах скринінгу відповідності українського законодавства праву ЄС за Розділом 29 «Митний Союз».

Реформа митної адміністрації

- До 1 січня 2025 року Кабмін мав утворити конкурсну комісію з добору голови Держмитслужби. Водночас станом на 1 квітня досі не сформували склад конкурсної комісії на обрання нового Голови Держмитслужби.

Хоча згідно з меморандумом про співпрацю зі МВФ Україна має до кінця червня 2025 року призначити нового голову Держмитслужби та постійних керівників регіональних митниць.

- Підрозділ митних компетенцій оформив першу декларацію, подану до Київської митниці. Цей підрозділ було створено на базі Координаційно-моніторингової митниці та наділено повноваженнями здійснювати митні формальності за будь-якою декларацією, незалежно від того, до якого митного органу її подано.

Тобто, митне оформлення може відбуватися не лише за місцем фактичного пред'явлення товарів, а й на центральному рівні. Такий централізований підхід має знизити корупційні ризики та уніфікує практики класифікації товарів і визначення їхньої митної вартості.

Сприяння торгівлі

Кількість підприємств, що отримали статус АЕО з 2024 – лютий 2025 (помісячно):

У березні 2025 року лише одне 1 підприємство отримало статус АЕО (АЕО-С). Це менше, як у порівнянні з попереднім місяцем (3 АЕО), так і з березнем 2024 року (4 АЕО). Кількість заяв, поданих на отримання статусу АЕО також скорочується. У березні 2025 митниця отримала 6 заяв на статус АЕО, тоді, як у лютому 2025 року було 7 заяв, і в березні 2024 року — 9 заяв.

На початок квітня в Україні статус АЕО отримало 84 підприємства (81 типу АЕО-С, 3 типу АЕО-С та АЕО-Б одночасно).

Авторизації на спрощення

(у тому числі транзитні, за міс.)

кількість підприємств,
авторизованих
на окремі спрощення

13

кількість
виданих
авторизацій

16

у тому числі
транзитних

4

У березні 2025 року кількість підприємств, що отримали спрощення, зросла в порівнянні з попереднім місяцем (13 підприємств у березні 2025 року проти 7 підприємств у лютому), однак значно зменшилася в порівнянні з березнем минулого року (40 підприємств).

Водночас кількість заяв на отримання спрощень у березні 2025 року зросла в порівнянні з березнем 2024 року

(38 проти 26). Бізнес починає цікавитися спрощеннями більше.

Найпопулярніше спрощення для бізнесу в березні — **«процедура випуску за місцезнаходженням»** (5 наданих спрощень), що дає змогу оформлювати товари безпосередньо на території підприємства. Це економить час і кошти, адже компаніям не потрібно заїжджати на митний термінал.

Кількість завершених операцій
спільного транзиту в митницях
призначення (за міс./з початку року)

Ввезення товару

5 228
11 391

Вивезення товару

7 965
18 483

У березні 2025 року спостерігається продовження тенденції до збільшення кількості операцій спільного транзиту за напрямком ввезення товарів. У березні 2025 за цим напрямком було оформлено 5228 декларацій спільного транзиту, що на 74 % більш ніж у лютому 2025 та у 2,7 раза більше ніж у березні 2024 року.

Кількість переміщень у напрямку вивезення також збільшилася (у 1,5 рази в порівнянні з лютим 2025 і на 11 % у порівнянні з березнем 2024).

Нагадаємо, NCTS — це IT-інструмент, який технічно дає змогу бізнесу використати єдину митну декларацію з єдиною гарантією для переміщень між 36 країнами-членами Конвенції про процедуру спільного транзиту.

Дані зовнішньої торгівлі

Загальні обсяги експорту

3,7
млрд \$

Порівняння
з аналогічним
періодом
2024 року

+0,2 ↑
млрд \$

У березні 2025 року Україна експортувала товарів на **\$3,7 млрд**, що на \$0,2 млрд більше, ніж у березні 2024 року.

Найбільше в березні 2025 року експортували:

- Кукурудзу — \$0,51 млрд;
- Олію соняшникову — \$0,5 млрд;
- Пшеницю — \$0,25 млрд

Головні країни-імпортери українських товарів:

 Польща — \$0,41 млрд

 Іспанія — \$0,3 млрд

 Італія — \$0,23 млрд

Загальні обсяги імпорту

7,15
млрд \$

з них оподаткованого
5,3 млрд \$

Порівняння з аналогічним періодом
2024 року

+1,14 ↑
млрд \$

з них оподаткованого
+0,3 млрд \$

Упродовж березня 2025 року Україна імпортувала товарів на загальну суму **\$7,15 млрд**, що на \$1,14 млрд більше, ніж у лютому 2024 року (\$6,02 млрд).

Оподатковуваний імпорт склав \$5,3 млрд (74 % від загального обсягу), тоді, як у березні 2024 році цей показник становив \$5 млрд.

Податкове навантаження на одиницю ваги оподаткованого імпорту збільшилося на **1,2 %** (з 0,495 \$/кг у

січні-березні 2024 року до 0,501 \$/кг у січні-березні 2025).

Головні країни, з яких імпортувалися товари до України в березні 2025 року:

 Китай — \$1,38 млрд

 Німеччина — \$0,67 млрд

 Польща — \$0,65 млрд

Виконання індикативів

Стан виконання індикативних показників

Обсяги надходжень (факт):

57,6
млрд грн

Загальний розмір доведеного індикативу (план)

57,4 млрд грн

Процент виконання:

100,5%

У березні 2025 року митні органи перерахували до державного бюджету 57,6 млрд грн, що становить 100,5 % від доведеного плану. У порівнянні з березнем 2024 року (49,7 млрд грн) фактичні надходження в березні 2025 року збільшилися на 7,9 млрд грн.

За даними Держмитслужби надходження митних платежів у січні — березні 2025 року порівняно із січнем-березнем 2024 року збільшилися через імпорт:

нафтопродуктів

на **2,8** млрд грн

↑ або на 9,5 % більше

природного газу

на **2,3** млрд грн

↑ або на 110,2 % більше

сигарет

на **1,8** млрд грн

↑ або на 576,3 % більше

електроенергії

на **1,4** млрд грн

↑ або на 253,2 % більше

добрив

на **1,2** млрд грн

↑ або на 90,3% більше

Зростання надходжень від імпорту сигарет відбулося через збільшення ставок акцизного податку.

Стан виконання індикативів в розрізі податків (факт)

Ввізне мито

4,3 млрд грн

83,6%
від плану

ПДВ з ввезених товарів

44,9 млрд грн

104,8%
від плану

Акцизний податок з ввезених тов.

8,4 млрд грн

89,4%
від плану

Вивізне мито

0,04 млрд грн

114,5%
від плану

У березні 2025 року, митні надходження мінімально перевищили доведені Мінфіном індикативні показники.

Виконання плану вдалося досягти насамперед через збір ПДВ — 105 % від плану.

Також виконано план по вивізному миту — 115 % від плану.

Водночас, ввізного мита та акцизного податку

на імпорт було зібрано менше чим прогнозувалося Мінфіном.

Найбільше на виконання індикативних показників за березень 2025 року впливали:

- надані пільги зі сплати митних платежів за січень — березень 2025 року складають 66 566,5 млн грн, що на 22 530,4 млн грн, або 51,2 % більше в порівнянні з 2024 роком (44 036 млн грн),
- постійні обстріли портової інфраструктури морських портів;
- невідповідність офіційного курсу гривні щодо іноземних валют прогнозованим показникам (прогнозований річний середній курс долара США на рівні 45 грн, фактичний середній курс долара США до гривні в січні-березні 2025 року був 41,75 грн).

Надано пільг

(умовно нараховано)

Ввізне мито

4,8
млрд грн

ПДВ з ввезених товарів

10,5
млрд грн

Акцизний податок з ввезених товарів

5,4
млрд грн

Вивізне мито

0,2
млрд грн

У березні обсяг пільг зі сплати митних платежів далі зростає. **24,7 млрд грн** (+ 3,9 млрд. грн порівнюючи з лютим 2025).

Найбільші суми пільг надані в березні 2025 року:

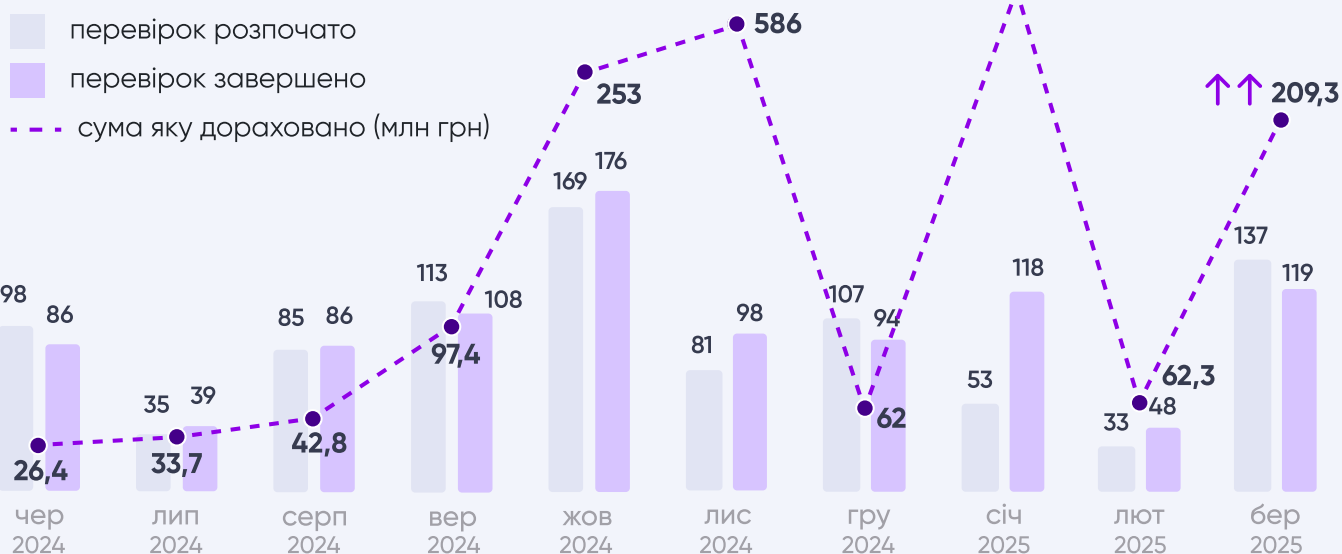
- підакцизні товари, ввезені як сировина (переважно тютюн) — 3,4 млрд грн;
- електромобілі — 1,1 млрд грн
- товари оборонного призначення — 10,4 млрд грн;
- імпорт у рамках угод про вільну торгівлю — 3,2 млрд грн;

- електрогенератори та інше енергогенеруюче обладнання) — 1,4 млрд грн;

Чинні пільги зі сплати ввізного мита та ПДВ не повністю відповідають європейському законодавству. У рамках Угоди про асоціацію з ЄС Україна зобов'язалася поступово наблизити своє законодавство до законодавства ЄС, зокрема, Регламенту № 1186/2009 та Директиви Ради ЄС 112/2006, які регламентують ввізне мито та ПДВ. Національна стратегія доходів до 2030 року також передбачає гармонізацію пільгового оподаткування з вимогами ЄС у 2024–2026 роках.

Реалізація контрольних функцій митниці

Документальні перевірки (пост-аудит)

У травні 2024 року Верховна Рада скасувала мораторій на документальні митні перевірки, який діяв із березня 2022 року.

За березень 2025 року митниця завершила 119 документальних перевірок, було донраховано 209,3 млн грн митних платежів. Щоправда, із цієї суми до бюджету фактично сплачено тільки 2,4 млн грн.

Добровільно (тобто без проведення перевірок) бізнес сплатив 14,5 млн грн.

Це вказує на **низький рівень добровільної сплати** донрахованих сум та **незадовільну роботу податкових органів** зі стягнення податкового боргу.

Кількість рішень про коригування митної вартості

З початку року (шт.):

3 794
(+ 1 320)

на суму (грн):

0,79 млрд
(+ 241 млн)

Кількість рішень про класифікацію товарів

З початку року (шт.):

387
(+ 141)

на суму (грн):

0,09 млрд
(+ 31 млн)

У березні 2025 року митниці прийняли 141 рішення про класифікацію товарів, що на 8 рішень більше ніж у березні 2024 року. Водночас сума донарахованих платежів за цими рішеннями зросла на 21 %

Рішень про коригування митної вартості товарів у березні 2025 року було на 82 більше ніж у березні 2024 року. Сума донарахувань зменшилася на 3 %.

За даними Держмитслужби основними додатковими надходженнями за результатами митного контролю є надходження від коригування митної вартості.

Проте, додатково нараховані суми від коригування митної вартості за березень 2025 року становлять лише **0.42 % від загальної суми стягнутих митницею імпорتنих податків**. Суттєва частина цих рішень до того ж оскаржується в судах, тому фактичні надходження до бюджету можуть бути ще менші.

Тобто більшість митних платежів в Україні платники податків сплачують добровільно, а фінансовий результат від заходів митного контролю не завжди виправдовує ускладнення експортно-імпортних операцій.

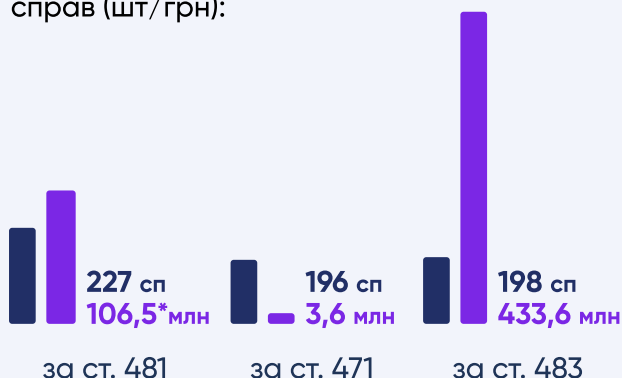
Кількість порушених справ про ПМП

988

на суму:

546,8 млн грн

З них топ 3 статті за кількістю заведених справ (шт/грн):

* зазначено суму несплачених митних платежів

У березні 2025 року митниця зафіксувала **988 порушень митних правил (ПМП)** на суму **546,8 млн грн**.

Основну частку становлять перевищення строку тимчасового ввезення товарів (ст. 481, справ на 106,5 млн. грн) та переміщення товарів через кордон із приховуванням від митного контролю (ст. 483 МКУ, справ на 433,6 млн грн).

Попри значні суми виявлених порушень, надходження до бюджету залишаються

незначними. У березні 2025 року було розглянуто митницею 129 справ, накладено штрафів на 4,7 млн грн, сплачено — 3,7 млн грн.

До суду передано 563 справи на 853,5 млн грн. Судами накладено штрафів на суму 79,2 млн грн, конфіскацію застосовано на суму 96,3 млн грн.

Середній час митного оформлення* (хв.)

Імпорт

137

(випуск у вільний обіг)

Експорт

66

(вивезення)

Здійснено пропуск транспортних засобів через кордон (тис.):

736

* з урахуванням митних декларацій, по яким надано відмову

У березні 2025 року тривалість митного оформлення товарів зменшилася в порівнянні з березнем 2024 року (137 хв проти 149).

Ще більш істотне скорочення часу оформлення експортної декларації 66 хв у березні 2025 року проти 114 хв у березні 2024 року).

ТЕХНОЛОГІЇ
ПРОГРЕСУ

Будьте в курсі усіх новин

Підписатися на дайджест

[Архів дайджестів](#)